

Liptál

Prívětivé místo s naučnou stezkou Františka Plachého

Obec Liptál se rozkládá 9 km jihozápadně od Vsetína, při silnici ze Vsetína do Zlína. Má krásnou přírodu i bohaté kulturní a společenské tradice.

Místní Folklorní spolek Lipta Liptál s tradicí od roku 1930 je každoročně organizátorem mezinárodních Liptálských slavností, jimž se v roce 2019 naplňuje jubilejní 50. ročník. Na založení Lipty se podílel slavný liptálský rodák, akademický malíř Jan Kobzán, jehož kniha O zbojnících a pokladech se stala inspirací pro mužský sólový tanec Zbojnický, který má folklorní spolek ve svém repertoáru dodnes.

Osobností, které se vtiskly do historie Liptálu, je však více. O rozvoj obce se velmi zasloužil František Plachý. „Založil v Liptále Sbor dobrovolných hasičů, Sokol a působil také jako řídící v místní škole,“ přibližuje starosta obce Milan Daňa. „Když jsme přemýšleli, jak spojit centrum obce s novým ovocným sadem, který vznikl až za průmyslovou zónou, volba padla na realizaci naučné stezky věnované právě Františku Plachému.“

Stezka dlouhá 800m byla dokončena v srpnu 2017 a má tři zastavení. První je u zrekonstruované historické hasičské zbrojnice a připomíná činnost Františka Plachého u dobrovolných hasičů. Druhé zastavení je na Helštýně nad fotbalovým hřištěm a zmiňuje se o jeho zásluhách v Sokole. Poslední zastavení je poděkováním za školní aktivity Františka Plachého a je umístěno v obecním ovocném sadu.

V říjnu 2016 zde občané vysadili historické krajové odrůdy ovocných dřevin. Starosta Liptálu dodává: „U většiny ze 76 dřevin je kromě odrůdy také uvedeno, kdo a kdy je vysadil, aby občané mohli sledovat, jak se jejich stromu daří. František Plachý si tuto upomínku rozhodně zaslouží. Na jeho stezce bychom rádi vybudovali i další zastavení.“

Ostatně celá stezka je dílem občanů Liptálu – například Jan Mrnušík na ní na vlastní náklady postavil zvoničku spolu s ukazateli. Na každém kroku si tak uvědomíte, že zajímavá turistická atrakce je i srdeční záležitostí místních lidí. Ne nadarmo obec Liptál získala jako první vesnice v Evropě roku 2015 hlavní cenu Evropské unie umění za tolerantní a tvůrčí soužití celé pospolitosti. Velký podíl má na tom

Obec Liptál, foto: m-ARK

již zmíněný soubor Lipta, nejstarší folklorní spolek na Valašsku. Srdce je mimochodem i hlavním symbolem historické pečeti obce, jejíž původní název znamená v němčině Milé údolí. Zastavte se někdy v Liptálu a uvidíte, že je zde opravdu milo pobýt.

František Plachý – výrazná osobnost Liptálu

František Plachý (1880–1929) výrazně obohacoval liptálské veřejné dění v letech 1904–1929. Obci tedy věnoval 25 let svého aktivního života. V roce 1905 se zasloužil o založení liptálského dobrovolného sboru hasičů a v roce 1921 o zrod tělocvičné jednoty Sokol. V obou organizacích působil jako starosta a zastával i jiné funkce. Liptálský Sokol pořádal rovněž divadelní představení, s nimiž sklízel úspěchy také v okolí. V roce 1921 vzniklo i loutkové divadlo a kinematografické družstvo, pořádaly se literární přednášky o slavných spisovatelích. V rámci Sokola působila také Osvětová škola. František Plachý byl i kronikářem obce a rád fotografoval, takže se díky němu zachovala podoba Liptálu z 20. let 20. století. V dalších letech se věnoval liptálské škole, kde nejprve učil a poté se stal řídícím. František Plachý předčasně skončil ve věku 49 let při epidemii tyfu, která v Liptále vypukla. Jeho rakev veze pohřební vůz ze Vsetína až

do Liptálu. Dopravovala ji čestná stráž s pochodněmi, na tři sta hasičů ve stejnokrojích, zástupci sousedních hasičských žup a Moravské zemské jednoty, sokolstvo, učitelé a mnoho spoluobčanů včetně dětí. Smrt Františka Plachého znamenala pro obec Liptál obrovskou ztrátu. Pro jeho osobní vlastnosti, mimořádnou píli, obětavost a skromnost na něj lidé dodnes s úctou vzpomínají.

Informační centrum
Liptál č. 81, 756 31 Liptál
tel.: 571 423 030
e-mail: infocentrum@liptal.cz
www.liptal.cz

www.liptal.cz

mit se kam vracet

Liptálské slavnosti, foto: Josef Londa

Naučná stezka FRANTIŠKA PLACHÉHO

Zastavení třetí: Sad Františka Plachého

František Plachý učitel a řídící v obecní škole v Liptále

Obecní škola v Liptále byla postavena v roce 1891 – 1892, zpočátku byla jednotřídní. V roce 1908, kdy již ve škole učil František Plachý, byly přistaveny další dvě třídy. V roce 1915 se škola stala pětitřídní. V roce 1920, po odchodu Maximiliana Piláta do penze, se stal František Plachý řídícím učitelem. Ve funkci byl až do svého neočekávaného skonu v roce 1929.

František Plachý 12.3.1880-7.12.1929

Vznik ovocného sadu

Výsadba nového ovocného sadu proběhla za pomoci široké veřejnosti spolu s MŠ Liptál, SRPŠ a ZŠ Liptál v neděli 30.10.2016. Celkem bylo v sadu vysazeno 76 kusů ovocných stromků - starší, či krajové odrůdy s různým způsobem využití a různou dobou zralosti.

Sázení sadu proběhlo za hojné účasti veřejnosti

Praktická ukázka, jak správně zasadit ovocný strom

Krátké video ze sázení nového ovocného sadu si můžete prohlédnout zde:

Druhy a odrůdy vysazených stromů:

- 21 ks jabloní odrůdy: Jadernička moravská, Vítězovo, Smičické vzácné, Malinové podzimní, Kardinál žihanj, Api hvězdotv, Řeřáč soudkovitý, Krasokvět žlutý, Bojovo, Cronselské, Waterniátské mramorované
- 12 ks krusní odrůdy: Máslovka římská, Muškatekka šedá, Clappova červená, Harýho máslovka, Kongresovka, Nagevicova a Smolenka
- 12 ks švestek odrůdy: Stanley, Durancie a Čačanská rodná
- 12 ks třešní Healeffingenská, Droganova žlutá polochrupka, Kaštánka
- 8 ks oskeruší
- 2 ks dřín obecný
- 2 ks moravský sladkoplodý jeřáb
- 2 ks ryngle
- Oulínská renklóda žlutá
- 2 ks špendlík žlutý
- 1 ks moruše černoplodá
- 1 ks křouloň
- 1 ks míšpule velkoplodá

Řeřáč soudkovitý
Odrůda s červenými plody, která dozraje v srpnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Míšpule velkoplodá
Odrůda s velkými, zelenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Kardinál žihanj
Odrůda s červenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Křouloň
Odrůda s zelenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Kongresovka
Odrůda s zelenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Moruše černoplodá
Odrůda s černými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Nagevicova
Odrůda s zelenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Moravský sladkoplodý jeřáb
Odrůda s červenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Durancie
Odrůda s červenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Dřín obecný
Odrůda s červenými plody, která dozraje v říjnu. Plody jsou tvrdé a kyselé, vhodné pro výrobu džemů a marmelád.

Naučná stezka Františka Plachého, archiv obce Liptál